

آیت الله حاج شیخ هادی نجفی

(از علمای برجسته و اساتید درس خارج حوزه علمیه اصفهان)

دوستان از من درخواست کرده اند چند کلمه ای کوتاه در مورد آیت الله العظمی سید عبدالله شیرازی (قدس سره) سخن بگویم. من آنچه که از آیت الله شیرازی به یاد دارم نمازی است که در صحن حرم امام رضا (علیه السلام) پشت سر ایشان در ایام جوانی و نوجوانی مکرر خوانده بودم. به همراه پدرم که مشهد مشرف می شدیم در نماز مغرب و عشاء ایشان شرکت می کردیم. در وفات مرحوم جدم آیت الله مجد العلماء نجفی (متوفی ۱۴۰۳ قمری)، مرحوم آیت الله العظمی سید عبدالله شیرازی از مشهد مقدس پیام تسلیتی به صورت تلگراف صادر کردند که به دست ما رسید، تا اینکه سال بعد خود آیت الله العظمی سید عبدالله شیرازی از دنیا رفتند.

مبارزات آیت الله العظمی سید عبدالله شیرازی بسیار زیاد است. ایشان انقلاب مشروطیت را با چشمان خودشان در ۱۵ سالگی دیده بودند. چون تولدشان به شمسی حدود سال ۱۲۷۰ می شود و مشروطیت در سال ۱۲۸۵ شمسی به تصویب مظفرالدین شاه رسید. یعنی ایشان در اوائل نوجوانی خودش انقلاب مشروطیت رو با چشم دیده است تا اینکه می رسیدیم به حکومت رضاخان و در آنجا هم به مقابله با کشف حجاب رضاخانی می پردازد و در این جریان ایران را ترک می کند و به نجف اشرف فرار می کند که حتی نقل شده بخشی از راه را هم با پای پیاده طی می کند.

وی در عراق هم فردیست بسیار مبارز، که نسبت به جریانات حزب بعث عکس العمل های شدیدی دارند. دهه هایی از عمر شریفشان را در عراق می گذرانند و مشغول تحصیل و تدریس می شوند اما در این دهه ها هم ایشان مبارزات را رها نمی کند، تا جایی که به یاد دارم اولین عکسی که در نجف اشرف از صدام -که رئیس حزب بعث و بعد هم رئیس جمهور عراق شد- در ایوان حرم امیرالمومنین (ع) نصب شد، ایشان تا عکس را دید، خودش رفت و عکس را پایین کشید. خیلی شجاعت می خواهد در آن اوضاع کسی چنین کاری را انجام بدهد؛ آن هم در مقابل حزب بعث عراق و شخصیت جلاد و خونریزی مثل صدام حسین که ایشان جرأت کند برود و در مقابل چشم تمام خلائق عکس صدام را از گوشه ایوان حرم به زیر بکشد. انصافاً دل شیر می خواهد و ایشان مرد شجاع و شیر دلی بود، لذا در عراق هم با حزب بعث بشدت مخالفت و مبارزه می کند تا اینکه بالأخره بعد از درگذشت مرحوم آیت الله العظمی آقای میلانی (قدس

سره) ایشان تشریف می آورند ایران و در مشهد مقدس سکنی پیدا می کنند و در ایران نیز مبارزات با رژیم پهلوی را تا پیروزی انقلاب اسلامی ادامه می دهند.

مرحوم آیت الله العظمی سید عبدالله شیرازی در قصه نهضت روحانیت در ایران از پیشگامان بودند. توجه دارید که ایشان ۱۰ سال از رهبر نهضت ایران یعنی مرحوم امام خمینی بزرگتر است. ایشان متولد ۱۳۰۹ قمری اند و مرحوم امام خمینی متولد ۱۳۱۹ قمری هستند، و لذا سابقه مبارزاتی ایشان بواسطه همین بزرگتر بودن بیشتر است.

اما نسبت به شخصیت علمی ایشان، در عراق سابقه ای که ما از ایشان داریم این است که پای درس مرحوم آیت الله شیخ ضیاء الدین عراقی (محقق عراقی) حاضر می شده اند و از مستشکلین درس مرحوم آقا ضیاء عراقی بوده اند؛ همین گونه که درس آقای نائینی هم بعد حضور پیدا می کنند. داستان برخوردشان با مرحوم آقا ضیاء که اشکال در درس بر مرحوم آقا ضیاء می کنند و آقا ضیاء را رها نمی کنند تا این حد که مرحوم آقا ضیاء از منبر پایین می آیند و در مقابل ایشان می ایستند و آن قضیه معروف و مشهور که مرحوم آقا ضیاء در عصبانیت یک برخوردی را با ایشان انجام می دهد، همه این ها دال بر شخصیت علمی ایشان است که علاوه بر شخصیت مبارزاتی فوق العاده شجاعانه دارای یک شخصیت علمی فوق العاده هم می باشند.

شاهد دیگرش اینکه آن بزرگوار آن موقعی که ماشین های اتوماتیک ذبح در محل های ذبح شرعی وارد شد، ظاهراً اولین کسی که در خصوص ذبح اتوماتیک -چه پرنده و چه غیر پرنده از سایر چهار پایان- با ماشین هایی که داخل کشتارگاه ها نصب می شد، رساله ای نوشت، ایشان بود و تصریح کرد که این کار مانعی ندارد و ذبح کردن با این ماشین آلات اتوماتیک در کشتارگاه ها، صدق ذبح شرعی می کند. این رساله دلالت بر پیشرو بودن ایشان در مسائل فقه مستحدثه دارد.

بنده خودم اگر چه مجلس درس ایشان رو درک نکرده ام، اما برخی مؤلفات ایشان را بررسی کرده ام. از جمله کتاب هایی که به دقت بیشتری آنها را بررسی کرده ام، کتاب القضاء ایشان است که چاپ جدیدی هم این اواخر شده است. من در حین تألیف کتاب آراء الفقہیہ (ج ۷) مبحث ولایات در بحث مراتب و شئون فقیه، از کتاب القضاء این مرد بزرگ استفاده کرده ام و مکرر مطالبی را از ایشان نقل کرده ام. و با بهره برداری از این کتاب می توانم خودم را از زمره کسانی بدانم که از خرمن علمی ایشان بهره برده است.

بنابراین ایشان دارای دو مزیت بسیار مهم است؛ یکی جایگاه مبارزاتی ایشان هم در ایران و هم در عراق، و دیگری مراتب عالیه علمی ایشان.

نکته دیگری که شایسته است من در اینجا ذکر کنم، ساده زیستی آن مرحوم است. به گونه ای که در نجف اشرف همه می دانند که مرحوم آیت الله العظمی سید عبدالله شیرازی نهارش نان خشک و دوغ است و شاید عمده دلیل سلامتی ایشان - که تا آخر عمر ۹۶ سال قمری که از خدا عمر گرفتند و مشغول به کار های مبارزاتی و علمی شان بودند، الحمد لله بدنشان سالم هم بود - بخاطر همین خوراک ساده ایشان بود. آیت الله العظمی شیرازی از مراجع معظم تقلید در قبل از پیروزی انقلاب و بعد از پیروزی انقلاب محسوب می شدند. یعنی در دهه های بعد از فوت مرحوم آیت الله العظمی بروجردی در سال ۱۳۴۰ شمسی یکی از مراجعی که مورد رجوع مردم در ایران و عراق و پاکستان و هندوستان و همه مناطق شیعه نشین بودند، مرحوم آیت الله شیرازی بودند که مورد توجه و تکریم و احترام همه قرار داشتند.

این مرجع عالیقدر در سال ۱۴۰۵ قمری هم از دنیا رفتند و همه مراجع در وفاتشان پیام تسلیت صادر کردند و از یک قرن تلاش و کوشش و خدمت به مذهب و شریعت و فقه آل محمد و مبارزات اجتماعی و سیاسی ایشان تجلیل کردند.

در پایان عرض می شود اگر چه من نباید در مورد آن فقیه بزرگ، سخن بگویم اما چون درخواستی رسیده بود، درخواست را اجابت کردم. از خداوند برای آن مرد فقیه و مرجع مبارز و شجاع و ساده زیست، درخواست رحمت و مغفرت و غفران دارم. رضوان الله تعالی علیه.